

gjøre gjældende, at der er Noget, der kan tale for, at man gjør Skridtet fuldt ud, naar man først har begyndt, og man har jo allerede begyndt at lade flere af de Fag, hvori Seminarierne underkaste sig Examen, gjælde ved Studenterexamen. Noget taler altsaa for, at Seminarierne skulle stilles lige med Andre, der have taget andre Examinier, at der skulde ske dem samme Ret, og det kan ogsaa nok gjøres gjældende, at det Heldigste er, at den almindelige Forberedelsesexamen gjøres fælles for Alle og at man, naar man har taget denne, kan tage under nærmere Overveelse hvad enten man vil gaa til Seminarier eller til Universitetet. Jeg ønsker at fremhæve disse Ting, fordi jeg mener, at det er Ting, som et eventuelt Udvalg om dette Lovforslag vil have Anledning til at tage under omhyggelig Overveelse. Jeg tør ligesaa lidt paa dette Punkt som paa tidligere Punkter udtale mig bestemt for eller imod, jeg ser, at der er adskillige Betæneligheder, men jeg tør dog ikke sige om det, der taler for den modsatte Anskuelse maatte ikke vil kunne opveie, hvad der kunde tale derfor.

Derimod er der en af Paragraferne i det foreliggende Lovforslag, ved hvilken jeg unægtelig har endnu større Betænelighed, nemlig den sidste Paragraf. Det er mig ganske vist bekendt, at det høie Thing i Samlingen 1884—85 har vedtaget denne Paragraf under Behandlingen af det Lovforslag, som dengang blev forelagt om Oprettelsen af en Statskole for Kvinder, men det er mig ogsaa bekendt, at der dengang blev udtrykt adskillig Betænelighed ved denne Bestemmelse, og jeg kan ikke nægte, at for mig er Betænelighederne større end det, der taler derfor. Denne Paragraf gaar ud paa, at den nuværende Seminariedirektion skal opheves, og at der i dennes Sted skal bestilles en Sagkyndig til at føre det fornødne Tilsyn med de kongelige Skolelærerseminarier. Naar Ministeriet i dette Lovforslag har begjæret en Sagkyndig til at føre Tilsyn med Skolelærerseminarierne og i saa Henseende har udtalt, at de nuværende Skolelærerseminariers Direktioner væsentlig ere at betragte som Ombyråsdepartementer, tvivler jeg selvfølgelig ikke om, at Ministeriet har fuldstændig Ret til at udtale sig, som det gjør — for mit eget personlige Vedkommende staar jeg udenfor Sagen, idet der, som jeg alt har fremhævet, ikke i mit Stift findes noget Seminarium — men det turde dog maatte være, at det ringere Tilsyn, som de hidtil bestaaende Seminariedirektioner for Tiden maatte føre med Seminarierne, fri-

ver sig fra den Forandring, der skete i Seminariernes Ordning derved, at Afgangsexaminierne blive bortlagte fra de kongelige Skolelærerseminarier og henlagte under den almindelige Skolelærerexamen. Jeg har i det Mindste fra vel underrettet Kilde modtaget den Meddelelse, at det tidligere var Regel, at Biskop og Provst mødte ved Afgangsexamen paa Seminarier og paa den Maade fik Veilighed til stadig at føre Tilsyn med Undervisningen og stadig at være kjendt med den. Nu, da derimod Afgangsexamen er bleven bortlagt fra Seminarier, foreligger det jo ikke denne Veilighed for dem. Jeg vil derom sige, at naar det her i denne Paragraf er foreslaaet at „Seminarierforstanderne skulle betimeligen tilmelde vedkommende Biskopper og Distriktsprovster, paa hvilke Dage og Timer de aarlige Examinier holdes, for at de af dem, som finde det for godt, kunne overvære samme,“ finder jeg denne Bestemmelse faare helbig, thi den vil jo bøde Noget paa det Misforhold, som er kommet i Biskoppernes og Provsternes Tilsyn med Seminarierne ved Ophævelsen af Afgangsexamen. Naar denne Bestemmelse kommer ind, haaber jeg ogsaa, at Biskopperne og Provsterne, hvis de vedblive at have Tilsyn med Seminarierne, fremtidig skulle øve det mere virksomt, end de synes hidtil at have gjort. Naar Ministeriet forlanger en særlig Tilsynshavende, vil jeg dertil sige, at naar Ministeriet forlanger det, er det vistnok et Forlangende, der kan være Grund til at imødekomme. Det kan være heldigt at have en saadan Tilsynshavende, hvis særlige Gjerning det er jævnligt at reise til de forskjellige Seminarier, følge Undervisningen der og give Subberetninger derom til Ministeriet, men det forekommer mig, at Oprettelsen af en saadan Post for en Tilsynshavende ingenlunde behøver at medføre Affæfelsen af de bestaaende Seminariedirektioner. Disse koste jo ikke Staten noget, det medfører ikke Udgifter for den, at de vedblive at bestaa, og det forekommer mig, at det dog vilde være af Betydning, at de vedblive at bestaa som en Slags, lad mig sige Melleminstants mellem den Tilsynshavende og Ministeriet. Det maa i saa Henseende være mig tilladt at minde om, at Ministerier jo ere værende, og at vi ikke vide, hvilke Anstuelser til forskjellige Tider kunne blive repræsenterede af de forskellige Ministerier, vi vide derfor heller ikke, hvilke Regler og hvilke Principer der kunne blive fulgte ved Valget af Ministeriets Tilsynshavende, med Seminarierne til de forskellige Tider, men er der Noget, hvor det gjælder om at blive